

Šibensko-kninska županija, Upravni odjel za gospodarstvo, na temelju članka 73. stavka 2. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, brojevi 80/13, 153/13 i 78/15) te članka 19. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš („Narodne novine“, broj 64/08), nakon provedenog postupka strateške procjene utjecaja na okoliš Razvojne strategije Šibensko-kninske županije donosi

IZVJEŠĆE O PROVEDENOM POSTUPKU STRATEŠKE PROCJENE UTJECAJA NA OKOLIŠ RAZVOJNE STRATEGIJE ŠIBENSKO-KNINSKE ŽUPANIJE

I. UVOD

Razvojnu strategiju Šibensko-kninske županije (u daljnjem tekstu: Razvojna strategija) izradila je Javna ustanova Razvojna agencija Šibensko-kninske županije, a prihvatila ju je Županijska skupština na sjednici održanoj 7. ožujka 2018. godine. Stratešku studiju utjecaja Razvojne strategije Šibensko-kninske županije na okoliš izradila je tvrtka Eko Invest d.o.o. iz Zagreba.

II. AKTIVNOSTI U OKVIRU POSTUPKA STRATEŠKE PROCJENE

Postupak strateške procjene utjecaja na okoliš započet je i provodi se temeljem odredbi Zakona o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13 i 78/15) i Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš (NN 64/08), te Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 64/08).

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode donijelo je mišljenje da je za Razvojnu strategiju Šibensko-kninske županije potrebno provesti postupak strateške procjene (Klasa: 351-03/15-04/671, Urbroj: 517-06-2-1-2-15-2 od 7. rujna 2015. godine), te je u postupku prethodne ocjene prihvatljivosti na ekološku mrežu donijelo Rješenje kojim je utvrđeno da je potrebno provesti postupak Glavne ocjene prihvatljivosti na ekološku mrežu (Klasa: UPI/I 612-07/15-71/181, Urbroj: 517-07-2-1-1-15-6 od 11. prosinca 2015. godine). Temeljem navedenog župan Šibensko-kninske županije donio je Odluku o započinjanju postupka strateške procjene utjecaja na okoliš Razvojne strategije Šibensko-kninske županije, dana 21. prosinca 2015. godine. (Klasa: 302-01/15-01/1, Urbroj: 2182/1-06-15-20).

Tijekom provedbe postupka stupila je na snagu nova Uredba o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš (NN 3/17), te su od 5. siječnja 2017. godine prestali važiti Uredba o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš (NN 64/08) i Pravilnik o povjerenstvu za stratešku procjenu (70/08). Budući da novom Uredbom nisu utvrđene prijelazne odredbe, postupak strateške procjene utjecaja Razvojne strategije Šibensko-kninske županije na okoliš nastavljen je temeljem do tada donesenih Odluka i utvrđenog redoslijeda radnji u postupku, kao i utvrđenog obveznog sadržaja strateške studije.

Upravni odjel za gospodarstvo Šibensko-kninske županije je sukladno Zakonu o zaštiti okoliša, Uredbi o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš i Uredbi o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša objavio Informaciju o provođenju postupka određivanja sadržaja strateške studije o utjecaju Razvojne strategije na okoliš koja sadrži popis nadležnih tijela i pravnih osoba s javnim ovlastima koji sudjeluju u postupku određivanja sadržaja Strateške studije, način davanja prijedloga i mišljenja te način informiranja javnosti i zainteresirane javnosti o Odluci o sadržaju Strateške studije utjecaja Razvojne strategije na okoliš.

Nakon objave Informacije, a vezano za provedu postupaka strateške procjene utjecaja na okoliš za Razvojnu strategiju Upravni odjel za gospodarstvo zatražio je od tijela, koja su prema posebnim propisima dužna sudjelovati u postupku strateške procjene utjecaja Razvojne strategije na okoliš, mišljenje o sadržaju i razini obuhvata podataka koje treba obuhvatiti Strateška studija. Radi usuglašavanja mišljenja o sadržaju Strateške studije i utvrđivanju konačnog sadržaja iste, u prostorijama Gradske knjižnice „Juraj Šižgorić“ Šibenik, dana 16. veljače 2016. godine, održana je rasprava. Prije donošenja Odluke o sadržaju strateške studije Razvojne strategije Šibensko-kninske županije razmotrila su se sva pristigla mišljenja, primjedbe i prijedlozi dostavljeni u postupku informiranja.

Odluka o sadržaju Strateške studije Razvojne strategije Šibensko-kninske županije donesena je 15. ožujka 2016. godine (Klasa: 302-01/15-01/1 Urbroj: 2182/1-06-16-51).

Župan Šibensko-kninske županije je, dana 20. lipnja 2018. godine imenovao Povjerenstvo za stratešku procjenu utjecaja Razvojne strategije na okoliš Odlukom o osnivanju i imenovanju povjerenstva za stratešku procjenu utjecaja Razvojne strategije Šibensko-kninske županije na okoliš (Klasa: 302-01/15-01/1 Urbroj: 2182/1-06-18-61). Povjerenstvo je održalo dvije sjednice, te je na drugoj sjednici, 11. listopada 2018. godine donijelo Mišljenje o cjelovitosti i stručnoj utemeljenosti Strateške studije.

Odluka o upućivanju Strateške studije o procjeni utjecaja na okoliš Razvojne strategije Šibensko-kninske županije i Razvojne strategije na javnu raspravu (Klasa: 302-01/15-01/1 Urbroj: 2182/1-09-18-68) donesena je 14. studenog 2018. godine, te je o istom obaviještena javnost objavom Obavijesti o javnoj raspravi u Slobodnoj Dalmaciji, dana 16. studenog 2018. godine te objavom cjelokupne dokumentacije na službenim internetskim stranicama Šibensko-kninske županije.

Javna rasprava provedena je u razdoblju od 27. studenog 2018. do 28. prosinca 2018. godine te je za vrijeme trajanja javne rasprave uvid u dokumentaciju bio omogućen u prostorijama Županije, u prostorijama Upravnog odjela za gospodarstvo. Javno izlaganje o Strateškoj studiji utjecaja nacrta prijedloga Razvojne strategije Šibensko-kninske županije na okoliš i nacrta prijedloga Razvojne strategije Šibensko-kninske županije održalo se dana 10. prosinca 2018. godine u multimedijalnoj dvorani Gradske knjižnice "Juraj Šižgorić" Šibenik, Poljana 6, Šibenik s početkom u 11:00 sati.

U tijeku javne rasprave pristigla su mišljenja Hrvatskih voda i Ministarstvo turizma, a izvan roka pristiglo je i mišljenje Hrvatskih šuma. Sva pristigla mišljenja, primjedbe i prijedlozi dostavili su se na očitovanje te se nakon izvršenih izmjena na predmetnim dokumentima zatražilo od Ministarstva zaštite okoliša i energetike, mišljenje o provedenoj strateškoj

procjeni. Ministarstvo zaštite okoliša i energetike je 18. veljače 2018. godine izdalo Mišljenje (Klasa: 351-03/19-01/195, Urbroj: 517-03-1-1-19-3), a u kojem stoji da je postupak strateške procjene utjecaja Razvojne strategije Šibensko-kninske županije na okoliš proveden sukladno propisima zaštite okoliša.

Županijska Skupština Šibensko-kninske županije je dana 7. ožujka 2018. godine donijela Zaključak o donošenju Razvojne strategije Šibensko-kninske županije.

Svi akti iz postupka informiranja ili sudjelovanja javnosti objavljeni su na službenim internetskim stranicama Šibensko-kninske županije (<http://sibensko-kninska-zupanija.hr/stranica/razvojna-strategija-ibensko-kninske-upanije-2016-2020/199>).

III. SAŽETI PRIKAZ NAČINA NA KOJI SU PITANJA ZAŠTITE OKOLIŠA I EKOLOŠKE MREŽE INTEGRIRANA U ŽUPANIJSKU RAZVOJNU STRATEGIJU ŠIBENSKO-KNINSKE ŽUPANIJE DO 2020. GODINE

Analizom postojećeg stanja okoliša te informacijama dobivenima od javnopravnih tijela u sklopu postupka određivanja sadržaja strateške studije utvrđeni su glavni okolišni problemi te su definirani ciljevi koji se strateškom procjenom žele postići. Procjenom djelovanja ciljeva i mjera Razvojne strategije na ciljeve strateške procjene određeni su mogući značajni utjecaji, pozitivni i negativni, pri čemu su za negativne utjecaje predložene mjere sprječavanja ili ublažavanja utjecaja. Takve su mjere direktno unesene u tekst Razvojne strategije, s posebnim fokusom na strateški okvir kako bi se osiguralo da se načela zaštite okoliša uvažavaju pri samoj provedbi pojedinih mjera.

Podaci dobiveni analizom početnog stanja okoliša nadalje su korišteni za formiranje smjernica za unaprjeđenje stanja okoliša koje ne proizlaze iz samih utjecaja Razvojne strategije, već predstavljaju uočene mogućnosti za poboljšanje okoliša ili za doprinos Razvojnoj strategiji.

Osim prilagodbi provedbe ciljeva i mjera potrebama zaštite okoliša, Razvojna strategija također predviđa i mjere i aktivnosti koje izravno djeluju na unaprjeđenje stanja okoliša, s posebnim naglaskom na zaštitu od onečišćenja tla, mora i zraka.

IV. SAŽETI PRIKAZ NAČINA NA KOJI SU REZULTATI STRATEŠKE STUDIJE, MIŠLJENJA TIJELA I MIŠLJENJA, PRIJEDLOZI I PRIMJEDBE JAVNOSTI UZETI U OBZIR PRI DONOŠENJU ODLUKA O USVAJANJU ŽUPANIJSKE RAZVOJNE STRATEGIJE ŠIBENSKO-KNINSKE ŽUPANIJE

Rezultati strateške studije integrirani su u Razvojnu strategiju tako da su mjere i smjernice proizašle iz postupka direktno ugrađene u tekst i opis mjera Razvojne strategije kako bi se osigurala njihova neposredna provedba zajedno sa samom provedbom Razvojne strategije. Konkretno izmjene uključuju:

- dodavanje novih i proširenje postojećih aktivnosti u svrhu osiguravanja zaštite okoliša i ekološke mreže,
- izmjenu i dopunu opisa ciljeva i mjera u svrhu osiguravanja provođenja mjera očuvanja i zaštite okoliša,
- brisanje mjera koje nisu u skladu s načelima zaštite okoliša i prirode ili društva u cjelini,
- usklađivanje elemenata koji nisu usklađeni sa sektorskim dokumentima za koje su već provedeni postupci zaštite okoliša.

Tijekom postupka strateške procjene, javnost je sudjelovala u fazi određivanja sadržaja Strateške studije, za vrijeme koje su prikupljena mišljenja tijela određenih posebnim propisima i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o sadržaju Strateške studije, kao i u sklopu javne rasprave.

Određivanje sadržaja strateške studije trajalo je 30 dana u kojem su periodu tijela određena posebnim propisima i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dostavljala svoja mišljenja i prijedloge na sadržaj strateške studije. Sljedeća tijela i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su se očitovala na sadržaj Strateške studije, te su njihova mišljenja obrađena i zahtjevi adekvatno uključeni u studiju:

1. Ministarstvo gospodarstva, Ulica grada Vukovara 78, 10 000 Zagreb
2. Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Radnička cesta 80, 10 000 Zagreb
3. Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Uprava za procjenu utjecaja na okoliš i održivo gospodarenje otpadom,
4. Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, Radnička cesta 80/7, 10 000 Zagreb
5. Ministarstvo poduzetništva i obrta, Ulica grada Vukovara 78, 10 000 Zagreb
6. Ministarstvo zdravstva, Ksaver 200a, 10 000 Zagreb
7. Ministarstvo poljoprivrede, Uprava ribarstva, Ulica grada Vukovara 78, 10 000 Zagreb
8. Ministarstvo turizma, Prisavlje 14, 10 000 Zagreb
9. Ministarstvo obrane, Uprava za materijalne resurse, Sektor za nekretnine, graditeljstvo i zaštitu okoliša, Sarajevska cesta 7, 10 000 Zagreb
10. Ministarstvo unutarnjih poslova, PU Šibensko-kninska, Služba upravnih i inspekcijskih poslova, Inspektorat unutarnjih poslova, Velimira Škorpika 5, 22 000 Šibenik
11. Ministarstvo kulture – Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Šibeniku, Stube Jurja Čulinovića 1/3, 22 000 Šibenik
12. Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Područni ured za zaštitu i spašavanje Šibenik, Velimira Škorpika 5, 22 000 Šibenik
13. Lučka uprava Šibenik, Vladimira Nazora 53, 22 000 Šibenik
14. HŽ Infrastruktura, Mihanovićeve 12, 10 000 Zagreb
15. Hrvatske ceste d.o.o., Vončinina 3, 10 000 Zagreb
16. HOPS d.o.o., Kupska 4, 10 000 Zagreb
17. Županija Šibensko-kninska, Općina Pirovac, Zagrebačka 23, Pirovac

Za vrijeme određivanja sadržaja strateške studije nisu zaprimljena mišljenja šire javnosti.

Tijekom javne rasprave zaprimljena su mišljenja sljedećih tijela te su njihova mišljenja obrađena i zahtjevi adekvatno uključeni u Stratešku studiju:

1. RH Ministarstvo turizma
2. Hrvatske vode, Vodnogospodarski odjel za slivove južnog Jadrana
3. Hrvatske šume d.o.o.

Mišljenja su integrirana izmjenama kartografskih prikaza, kao i dodavanjem novih mjera i opisa sukladno traženim izmjenama Razvojne strategije. Iste izmjene nisu zahtijevale intervencije u analizi utjecaja.

V. OBRAZLOŽENJE RAZLOGA PRIHVAĆANJA ODABRANE RAZUMNE ALTERNATIVE ŽUPANIJSKE RAZVOJNE STRATEGIJE U ODNOSU NA OSTALE RAZMOTRENE RAZUMNE ALTERNATIVE

Budući da se izrada Razvojne strategije provodila paralelno s izradom Strateške studije od samog početka, izrađivaču Razvojne strategije dostavljani su okolišni podaci i okolišne analize i u koracima koji su prethodili definiranju ciljeva i mjera. Stoga su mjere zaštite okoliša djelomično i u određenom stupnju razrade već i sadržane u obje varijante Razvojne strategije. Postoje različiti pristupi razmatranja varijanti te je u ovom slučaju, a temeljem analize stanja izvršene za potrebe Razvojne strategije, odlučeno napraviti analizu po varijantama koje pojedinačno prioritiziraju razvoj sektora za koje je analizom stanja prethodno utvrđen potencijal. S obzirom da Šibensko-kninsku županiju karakterizira neravnomjerni razvoj, pokušale su se kroz varijante predočiti razvojne posljedice ciljanih ulaganja u trenutno perspektivne sektore. Predložene varijante preliminarno su procjenjivane s aspekta utjecaja na okoliš, kako slijedi:

1. Varijanta 1 - uzima u obzir ispunjenje strateških ciljeva na čitavom teritoriju županije prioritizacijom razvoja turizma, koji je najperspektivnijeg sektora s dugogodišnjom tradicijom. Turistička ponuda uključivala bi značajnije povećanje smještajnih kapaciteta, diversifikaciju turističkih proizvoda, čime bi županija osigurala sredstva za daljnje investicije. Uzimajući u obzir plansko razdoblje, procjenjuje se da bi se u razvoj temeljio na prirodnim atrakcijama koje nude nacionalni pakrovi i zaštićena područja i nastavku proizvoda „sunca i mora“, odnosno tamo gdje već postoje uvjeti.
2. Varijanta 2 – uzima u obzir ostvarenje strateških ciljeva na čitavom teritoriju županije prioritizacijom razvoja poljoprivrede i stočarstva, grana koje su stoljećima prisutne na području županije. Uzimajući u obzir nepovoljne pedološke i klimatske uvjete, te trenutno stanje poljoprivredne, potrebna su znatna početna ulaganja kako bi se ostvarili prihodi koji bi mogli osigurati sredstva za daljnji razvoj. S obzirom na dominantne kulture koje se uzgajaju (masline, vinova loza), te ispodprosječnu zaposlenost u sektoru, prihodi se mogu pospješiti udruživanjem u Zadruge, okrupnjavanjem parcela i sl. Veliki je potencijal razvoja marikulture, kao globalno najbrže rastućoj grani proizvodnje hrane. S druge strane, preusmjeravanjem smjera razvoja, rasteretit će se trenutno najopterećenija područja i resursi koje predstavlja turizam.
3. Varijanta 3 – uzima u obzir uravnoteženi pristup temeljen na održivom razvoju, koji uključuje sva tri stupa, odnosno okoliš, društvo i gospodarstvo. Fokus je stavljen na optimiziranje predloženih mogućnosti uz ostvarivanje koristi za

okoliš. Planirano provođenje projekata iz svih zastupljenih područja vodit će se uz napore da se ostvare koristi za ekologiju, čime će se stvoriti autohtona lokalna ponuda proizvoda, a uz manje financijske investicije nego u Varijanti 2.

Budući da svaki projekt treba optimizirati okolišne, ekonomske i društvene interese te smanjiti negativne posljedice provedbe, smatra se da će osim uvažavanja sva tri stupa održivog razvoja, u Varijanti 3 biti moguće svesti negativne utjecaje na najmanju mjeru od sve tri varijante, iz kojeg je razloga ista odabrana na daljnje razmatranje.

U razvoju Varijante 3, kroz suradnju stručnog tima na izradi Strategije i stručnog tima za zaštitu okoliša i prirode, u više je navrata kroz prijedloge i upite vršena izmjena strateškog okvira te su ugrađivane mjere i potrebne dopune i pojašnjenja. Osim terminoloških usklađivanja, ostvarena je usklađenost sa sektorskim strategijama (Master plan turizma), te je u Razvojnoj strategiji formirana dodatna mjera jačanja i prilagodbe na klimatske promjene (2.1.4 Prilagodba na klimatske promjene) u sklopu koje je posebno kroz niz aktivnosti posebna pažnja posevećena zaštiti od poplava. Tijekom uređivanja Razvojne strategije, povremeno su mijenjane ciljne vrijednosti ciljeva, prioriteta i mjera u Akcijskom planu, međutim u pravilu se radilo o smanjenjima ciljnih vrijednosti. Budući da su iste korištene kao parametri u procjeni značajnosti utjecaja, razvidno je da će smanjenjem ciljnih vrijednosti i značajnost utjecaja pojedinih ciljeva i prioriteta biti umanjena.

VI. MJERE ZAŠTITE OKOLIŠA I MJERE UBLAŽAVANJA NEGATIVNIH UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU

Strateškom studijom predložene su mjere zaštite okoliša na temelju identificiranih negativnih kumulativnih utjecaja, a osmišljene su kako bi se ti negativni utjecaji izbjegli ili smanjili na najmanju moguću mjeru. Mjere zaštite okoliša su grupirane kako slijedi:

1. Poboljšanje stanja voda i vodnih tijela

- Zbog značajnog negativnog utjecaja na potrošnju vode posebno uzimajući u obzir sezonske nestašice, sportski tereni se ne smiju navodnjavati iz sustava javne vodoopskrbe, osim kada nije prioritetna vodoopskrba stanovništva ili vodoopskrba površina pod poljoprivrednim kulturama (noćni režim korištenja) i to samo u kratkim vremenskim periodima.
- Osigurati da sustavi odvodnje otpadnih voda uključuju pročišćavanje otpadnih voda s prikladnim stupnjem te uključenim rješenjem za zbrinjavanje otpadnog mulja.
- Prilikom planiranja i izvedbe zahvata rekonstrukcije i modernizacije te širenja vodoopskrbnog sustava i sustava javne odvodnje spriječiti onečišćenje vodnih tijela, podzemnih tokova i okolnog područja te mora.
- U zonama sanitarne zaštite obavezno provoditi mjere pasivne zaštite sukladno Odlukama o zaštiti izvorišta i mjere aktivne zaštite

2. Sprječavanje onečišćenja mora

- Poticati primjenu odgovarajućih ekoloških standarda u zaštiti morskog okoliša, usmjerenu istovremeno na sve karike nautičkog lanca (nautičar – plovni objekt – luka).
- Unaprijediti kapacitete luka nautičkog turizma prvenstveno kroz obnovu i unaprjeđenje već postojeće infrastrukture, umjesto izgradnje novih.
- Marikulturu planirati tako da ne kolidira s ostalim načinima korištenja prostora i mora, kao npr. prometom.
- Povećanje kapaciteta luka nautičkog turizma i luka otvorenih za javni promet vršiti sukladno uvažavanju prostornih posebnosti i prihvatnom kapacitetu lokacije čime će se spriječiti konflikti korištenju prostora.
- Osigurati pročišćavanje otpadnih voda iz luka i marina.
- U sklopu aktivnosti istraživanja potencijalnih lokacija za razvoj marikulture, izvršiti mikrobiološko razvrstavanje područja kako bi se utvrdile vode pogodne za život školjkaša i riba.

3. Očuvanje bioraznolikosti staništa i vrsta te temeljnih obilježja ZP prirode

- Kavezni uzgoj ribe planirati dalje od livada morskih cvjetnica te u područjima gdje postoji veća izmjena morskih masa (otvoreno more).
- Prilikom planiranja energetske infrastrukture, primijeniti odgovarajuća tehnička rješenja kojima se umanjuje rizik elektrokucije i kolizije sa dalekovodom, sukladno smjernicama Bonnske konvencije.

4. Očuvanje kulturno-povijesnih i ambijentalnih vrijednosti prostora

- U budućnosti (pri izradi novih prostornih planova) razvoj golf terena i športsko-rekreacijskih zona koristiti kao priliku za unaprjeđenje devastiranih krajolika gdje je to moguće ili kao nadopunu postojeće turističke ponude u blizini već izgrađenih turističkih zona i naselja.
- Rekonstrukciju i restauraciju graditeljske baštine planirati u skladu s izvornom arhitekturom, odgovarajućom kvalitetom materijala i uz stručno vodstvo konzervatora.
- Destimulacijom daljnjeg rasta broja stanova u funkciji povremenog korištenja u planskom periodu sačuvati prirodnu obalu od linearne urbanizacije, posebno urbanizacije u funkciji povremenog stanovanja.
- Spriječiti daljnju linearnu urbanizaciju te sačuvati preostalu prirodnu obalu i kompaktnu formu naselja.
- Provoditi sanaciju napuštenih i devastiranih lokaliteta, uključujući prenamjenu prostora.

5. Zaštita šuma

- Provoditi razminiranje šumskih površina s ciljem omogućavanja gospodarenja šumama.
- Dodatno ulagati u prevenciju požara te sanaciju opožarenih površina.
- Provoditi meliorativne mjere degradiranog šumskog tla pošumljavanjem autohtonim vrstama drveća i grmlja.

6. Zaštita tla

- Provoditi specijalizirane programe edukacije korisnika za ekološku poljoprivredu.
- Razvoj poljoprivrede planirati uz primjenu načela dobre poljoprivredne prakse.
- Zbog poroznog krškog terena, nove golf terene razvijati na lokacijama daleko od obalnog pojasa, vodotoka i speleoloških objekata.
- Na razminiranim površinama prije započinjanja poljoprivredne djelatnosti izvršiti istraživanje kakvoće tla.

7. Poboljšanje kvalitete zraka

- Promicati ekološki prihvatljive koncepte mobilnosti koji će pridonijeti smanjivanju štetnih emisija

8. Povećanje kapaciteta gospodarenja otpadom

- Razvijati tehničke, tehnološke i organizacijske mjere uspostave učinkovitog sustava za prihvata otpada s brodova, te unaprijediti uvjete za učinkovito gospodarenje brodskim i morskim otpadom.
- Otpad nastao u novim poduzetničkim zonama sakupljati po vrstama te predavati ovlaštenim pravnim osobama.
- Izvršiti sanaciju onečišćenih lokacija.
- Unaprijediti sustav prikupljanja i odvoza otpada posebno tijekom turističke sezone

9. Jačanje otpornosti na klimu i klimatske promjene

- Uređenje obalne linije planirati tako da se vodi računa o budućem porastu razine mora i ekstremnim vremenskim stanjima i valovima.
- Uzgoj poljoprivrednih kultura prilagoditi predviđenim klimatskim promjenama.
- Uređenje i rekonstrukciju prometnica i sustava odvodnje planirati otpornima na buduće ekstremne vremenske događaje, naročito na ekstremne oborine i oluje s mora.
- Primjenjivati suvremena tehničko-tehnološka rješenja u gradnji i opremanju (npr. smanjenje toplinskih gubitaka, energetske učinkoviti sustavi grijanja/hlađenja, korištenje obnovljivih izvora energije).
- U gospodarskom sektoru poticati primjenu suvremenih tehnologija za povećanje energetske učinkovitosti
- Poticati korištenje drvne (i poljoprivredne) biomase u energetske svrhe.
- U obalnom pojasu provoditi mjere integralnog upravljanja obalnim područjem.

10. Zaštita zdravlja i imovine ljudi

- Modernizirati i razvijati lokalne vodovode, odnosno ostale sustave javne vodoopskrbe.
- Izvršiti sanaciju crnih točaka u okolišu.
- Pri rekonstrukciji i izgradnji prometnica, obavezno primjenjivati zaštitne mjere zaštite od buke.
- Osigurati razvoj širokopojasnog pristupa s ciljem revitalizacija ruralnih područja. Ruralnom stanovništvu treba osigurati suvremeni infrastrukturni standard.

Mjere ublažavanja negativnih utjecaja provedbe mjera Razvojne strategije na ekološku mrežu su sljedeće:

1.1. Razvoj turističke ponude i selektivnih oblika turizma

- Prilikom planiranja razvoja nautičkog turizma, kao i izgradnje luke za nautički turizam odrediti prihvatni kapacitet okoliša kako ne bi došlo do prevelikog pritiska na morski ekosustav i ugrožavanja ciljnih vrsta i ciljnih stanišnih tipova područja ekološke mreže.
- Zabraniti gradnju i nasipanje mora, zatrpavanje zatvorenih uvala te gradnju i nasipanje u neposrednoj blizini pješčanih plaža i u područjima na kojima su prisutni ciljni stanišni tipovi 1110 Pješčana dna trajno prekrivena morem, 1160 Velike plitke uvale i zaljevi, 1120* Naselja posidonije (*Posidonium oceanicae*) i 1150* Obalne lagune te ciljni stanišni tip 1170 Grebeni.
- Prilikom izgradnje sidrišta primjenjivati sustav ekološkog sidrenja ukoliko stanje morskog dna na lokaciji sidrišta dopušta ovakav tip sidrenja (sukladno priručniku: Francour P., Magreau J.F., Mannoni P.A., Cottalorda J.M., Gratiot J. 2006. Management guide for Marine Protected Areas of the Mediterranean sea,
- Permanent Ecological Moorings).

1.2. Jačanje prerađivačke i ekstraktivne industrije

- Prilikom provođenja aktivnosti u cilju jačanja ekstraktivne industrije eksploatacije minerala stavljati fokus na moguće negativne utjecaje eksploatacije sirovina na ciljne vrste i stanišne tipove ekološke mreže, pogotovo što se tiče kumulativnih utjecaja s postojećim i drugim planiranim zahvatima.

1.3. Razvoj inovativnosti i istraživanja te podrška malom gospodarstvu i poduzetništvu

- Poduzetničke i ostale gospodarske zone trebaju planirati izvan područja rasprostranjenosti ciljnih stanišnih tipova (posebice onih s relativno malom površinom) i ključnih staništa ciljnih vrsta područja ekološke mreže unutar obuhvata Razvojne strategije.
- Ukoliko se izgradnja planira unutar POP područja ekološke mreže, radove izvoditi izvan sezone gniježdenja ciljnih vrsta ptica.

1.5. Razvoj primarnih djelatnosti

- Nove potencijalne lokacije pogodne za uzgoj ribe u kavezima planirati na primjerenju udaljenosti od osjetljivih Natura 2000 staništa (područja ekološke mreže čiji su ciljni stanišni tipovi: *1120 Naselja posidonije, 1170 Grebeni i 1160 Velike plitke uvale i zaljevi).
- Prilikom odabira novih potencijalnih lokacija pogodnih za uzgoj ribe u kavezima izbjegavati područja gniježdenja ciljnih vrsta ptica koje se gnijezde uz obalu (npr. za vrstu morski vranac (*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*)).
- Prilikom odabira lokacija za uzgoj školjkaša sagledavati kumulativne utjecaje s postojećim uzgajalištima u cilju zaštite ciljnog stanišnog tipa 1130 Estuariji.

3.4. Unaprjeđenje društvenih i javnih sadržaja

- Poticanje gradnje i obnove infrastrukture javne i društvene namjene te izgradnje nove i unaprjeđivanje postojeće sportsko-rekreacijske infrastrukture planirati na način da se ne ugrožavaju ciljne vrste te ne narušavaju stanišni tipovi značajni za područja ekološke mreže. Ukoliko se izgradnja planira unutar POP područja ekološke mreže, radove izvoditi izvan sezone gniježdenja ciljnih vrsta ptica.

5.1. Razvoj komunalne infrastrukture

- Prilikom planiranja i izvedbe zahvata rekonstrukcije i modernizacije te širenja vodoopskrbnog sustava i sustava javne odvodnje spriječiti onečišćenje vodnih tijela, podzemnih tokova i okolnog područja te mora.

5.2. Razvoj održive prostorne mobilnosti kroz unaprjeđenje prometne infrastrukture

- Prilikom planiranja i izgradnje luka odrediti prihvatni kapacitet okoliša kako ne bi došlo do prevelikog pritiska na morski ekosustav i ugrožavanja ciljnih vrsta i ciljnih stanišnih tipova područja ekološke mreže.

- Prilikom infrastrukturnog opremanja i modernizacije pomorskih luka zabraniti gradnju i nasipanje mora, zatrpavanje zatvorenih uvala te gradnju i nasipanje u neposrednoj blizini pješčanih plaža, u područjima na kojima su prisutni ciljni stanišni tipovi 1110 Pješčana dna trajno prekrivena morem i 1160 Velike plitke uvale i zaljevi, 1120* Naselja posidonije (*Posidonion oceanicae*) i 1150* Obalne lagune te ciljni stanišni tip 1170 Grebeni.

- Prilikom izgradnje sidrišta primjenjivati sustav ekološkog sidrenja ukoliko stanje morskog dna na lokaciji sidrišta dopušta ovakav tip sidrenja (sukladno priručniku: Francour P., Magreau J.F., Mannoni P.A., Cottalorda J.M., Gratiot J. 2006. Management guide for Marine Protected Areas of the Mediterranean sea, Permanent Ecological Moorings).

6.1. Intenziviranje valorizacije OIE

- Pri odabiru lokacija vjetroelektrana sagledati moguće negativne utjecaje na područja ekološke mreže, posebice s obzirom na mogućnost kumulativnih utjecaja u kombinaciji s drugim planiranim vjetroelektranama na istom području.

Odabir lokacija za izgradnju i način izvedbe vjetroelektrana i sunčanih elektrana temeljiti na znanstvenim i stručnim analizama mjerodavnih ustanova i/ili institucija, posebno sa stajališta mogućih utjecaja na prirodu.

-Pri odabiru lokacija i način izvedbe za vjetroelektrane posebice uzeti u obzir ciljeve očuvanja područja ekološke mreže, a naročito ornitofaune i šišmiša (izbjegavati blizinu kolonija šišmiša i njihov dnevni radijus kretanja te koridore njihovih migracija, izbjegavati poznate koridore preleta ptica, dnevne koridore letenja ptica, područja visoke koncentracije ptica, prirodnih skloništa i gnjezdilišta, područja izraženih krajobraznih elemenata (npr. litice) koji služe kao gnjezdilišta pojedinih ptica grabljivica, onemogućiti slijetanje i obitavanje ptica uporabom cijevnih potpornja umjesto rešetkastih, ovisno o mogućnostima prilagoditi visinu vjetroturbina kako bi se smanjio rizik za ptice, električne vodove izvoditi podzemno i/ili s posebnim izoliranjem radi zaštite ptica).

- Ukoliko se lokacije planiranih sunčanih elektrana nalaze u blizini zona slatkovodnih vodenih površina, u cilju izbjegavanja negativnog utjecaja na vodene kukce, koristiti fotonaponske panele koji su razdijeljeni u više pojedinačnih dijelova bijelim nepolarizirajućim trakama (rešetkom) i/ili imaju bijeli okvir, odnosno panele koji se sastoje od više ćelija i time ne oponašaju vodene površine.

6.2. Povećanje energetske učinkovitosti i dostupnosti

- U cilju zaštite ptica prilikom planiranja dalekovoda primijeniti odgovarajuća tehnička rješenja kojima se umanjuje rizik elektrokucije i kolizije sa dalekovodom, sukladno smjernicama Bonnske konvencije.

VII. NAČINA PRAĆENJA PRIMJENE MJERA KOJE SU POSTALE SADRŽAJEM ŽUPANIJSKE RAZVOJNE STRATEGIJE ŠIBENSKO-KNINSKE ŽUPANIJE ZA RAZDOBLJE DO 2020. GODINE

Mjere koje su postale sadržajem Razvojne strategije pratit će se zajedno s evaluacijom provedbe Razvojne strategije.

VIII. NAČIN PRAĆENJA ZNAČAJNIH UTJECAJA NA OKOLIŠ DONESENE ŽUPANIJSKE RAZVOJNE STRATEGIJE ŠIBENSKO-KNINSKE ŽUPANIJE ZA RAZDOBLJE DO 2020. GODINE

Iako strateškom studijom nisu predložene dodatne mjere praćenja stanja okoliša, značajni utjecaji na okoliš donesene Razvojne strategije vršit će se u sklopu redovitih programa praćenja stanja okoliša propisanih zakonom i aktualnim prostornim planovima, te uzimajući u obzir program praćenja propisan Strategijom regionalnog razvoja Republike Hrvatske.

Ovo izvješće objavljuje se na internetskoj stranici Šibensko-kninske županije sukladno članku 5 stavku 1. točki 5. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša (Narodne novine, broj 64/08).

Pročelnica

Mr.sc. Marlena Floigl

U Šibeniku, 12. ožujka 2019. godine

Klasa: 302-01/15-01/1

Urbroj: 2182/1-09-19-84